

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
ФАХОВИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія загальнофармацевтичних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор коледжу

Наталія ТВЕРДОХЛІБ

08 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 226 Фармація

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма (для обов'язкових дисциплін) Фармація, промислова фармація

(назва освітньої програми)

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньої програми «Фармація, промислова фармація» спеціальності 226 Фармація, промислова фармація

Розробник: ДОЛГА Валентина, к.е.н., викладач вищої категорії

підпис

Валентина ДОЛГА

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «Фармація, промислова фармація»

підпис

Євген КАРПУН

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової методичної комісії загальнофармацевтичних дисциплін

Протокол від "28" _____ 08 _____ 20²⁵ року № 1

Голова циклової комісії _____ Тетяна ШИЛЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Мова викладання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3 кредити/ 90 год	3 кредити/ 90 год
Курс	II	1 – 2
Семестр	III	2 - 3
Кількість змістових модулів	3	3
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	3	3
Обсяг годин, у тому числі:		
-Аудиторні	34	6
- Лекційні	10	4
- Семінарські/практичні	24	2
- Лабораторні	-	-
Самостійна робота у т.ч. Індивідуальні завдання (вказати форму), год	56	84
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» складена відповідно до освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра за всіма спеціальностями та її мета - сформувати у молодих спеціалістів економічне мислення, адекватне до специфіки соціально-економічних перетворень, що дасть змогу з нових світоглядних, концептуальних позицій усвідомити наявні та гіпотетичні суперечності життя й використовувати їх у майбутній практичній діяльності.

Завдання дисципліни:

- допомогти студентам зрозуміти трансформаційні процеси в економіці України, проблеми перехідної економіки;
- зорієнтуватись у виборі ефективного управлінського рішення;
- набути первинних навичок раціональної економічної поведінки;

- застосовувати отримані знання з економічної теорії на практиці в повсякденному житті і професійній діяльності;
- здійснювати вірний вибір рішень, володіти економічною культурою.

3. Компетентності та результати навчання за освітньою програмою

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основний зміст усіх розділів економічної теорії;
- доцільність і можливість застосування отриманих знань у господарській діяльності;
- суть основних економічних явищ і процесів;
- особливості розвитку ринкової економіки в Україні;
- економічні механізми, які визначають суб'єктів господарювання і суб'єктів освіти і медицини;
- основи організації фінансово-господарської діяльності закладів охорони здоров'я;
- мати уявлення про фактори, які впливають на розвиток економічних процесів у медицині;
- зміст основних категорій, законів і процесів ринкової економіки;
- суть циклічного розвитку економіки, економічної кризи та шляхів її подолання;
- ключові питання трансформаційних процесів з погляду нових світоглядних, концептуальних і теоретичних підходів економічного життя і науки;
- особливості сучасного стану вітчизняної економіки, реформування відносин власності в галузі охорони здоров'я;
- зміст основних пропорцій, процесів і ситуацій на мікрорівні, розбиратися в чинниках макроекономічної рівноваги і макродинаміці, представляти механізм та причини інфляції та безробіття.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані компетентності:

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>

	<p>ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.</p> <p>СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.</p> <p>СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.</p> <p>СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.</p> <p>СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.</p> <p>СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).</p> <p>СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.</p>

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Тема 1. Економічна теорія: предмет, знання, функції, методи пізнання

Економіка та економічна теорія. Місце економічної теорії в системі медичних наук. Економічна теорія як наука. Об'єкт і предмет економічної теорії. Методологія та методи пізнання економіки. Методи дослідження економічних процесів. Загально-логічні методи: аналіз і синтез, абстрагування, індукція та дедукція, моделювання. Наукові методи емпіричного дослідження: спостереження, економічний аналіз, експеримент. Функції економічної теорії. Економічні категорії і закони. Історичний процес розвитку економічної науки та її основні школи. Розвиток економічної думки в Україні.

Здобувачі освіти повинні:

знати об'єкт і предмет економічної теорії; методи пізнання економіки; методи дослідження економічних процесів; загальнологічні методи; наукові методи емпіричного дослідження; економічні категорії і закони.

Тема 2. Економічні потреби і виробництво

Економічні потреби суспільства, їх суть і структура. Закон зростання потреб. Формування потреб. Суб'єкти економічних відносин, їхні економічні інтереси. Види економічних інтересів, взаємодія їх. Сутність виробництва. Зміст виробництва. Фактори виробництва: земля, праця, капітал і підприємницький хист. Галузь охорони здоров'я як структурний підрозділ суспільного виробництва. Поділ праці. Структура суспільного виробництва. Межа виробничих можливостей. Продукт і стадії його руху.

Здобувачі освіти повинні:

знати економічні потреби суспільства, їх суть і структуру; закон зростання потреб; суб'єкти економічних відносин, їхні економічні інтереси; фактори виробництва; поділ праці; структуру суспільного виробництва.

Тема 3. Економічна система та її зміст

Економічна система суспільства: суть і зміст. Продуктивні сили і виробничі відносини. Типи економічних систем: "чистий" капіталізм або капіталізм вільної конкуренції; командна або адміністративно-господарська система; традиційна економіка; змішана економіка. Економічні реформи в Україні.

Здобувачі освіти повинні:

знати поняття економічної системи, продуктивні сили, виробничі відносини, типи економічних систем.

Тема 4. Сутність відносин власності

Власність як економічна категорія. Індивідуальна власність – вихідна ланка відносин власності. Принципи формування власності. Об'єкти і суб'єкти власності. Основні форми власності, їх еволюція та роль на сучасному етапі. Приватна власність. Державна власність. Колективна власність. Акціонерна власність. Власність на землю. Розвиток власності на землю та сільськогосподарські підприємства. Становлення і розвиток нових форм господарювання на землі. Роздержавлення і приватизація власності в Україні

Здобувачі освіти повинні:

знати принципи формування власності, об'єкти і суб'єкти власності, основні форми власності, роздержавлення і приватизацію власності в Україні.

Тема 5. Товарне виробництво. Товар

Форми господарювання. Натуральне виробництво. Товарне виробництво. Товар, його сутність і властивості. Двоїстий характер праці, втіленої у товар. Закон вартості та його функції. Теорія попиту і пропозиції. Ціна в ринковій економіці. Сутність ціни. Методи ціноутворення. Регулювання цін державою.

Здобувачі освіти повинні:

знати форми господарювання, товарне виробництво, товар, його сутність і властивості, закон вартості та його функції, теорію попиту і пропозиції, сутність ціни, методи ціноутворення.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Ринок в економічній системі суспільства

Поняття ринку. Історія ринкових відносин. Ефективний ринок. Функції ринку. Умови формування ринку. Структура сучасного ринку. Критерії розмежування ринку. Види ринків: предметів споживання, засобів виробництва, науково-технічних розробок та інформації, фінансів, валютних, нерухомості, праці, природних ресурсів, тіньовий ринок. Особливості становлення ринкових відносин у галузі охорони здоров'я України. Моделі ринкової економіки. Конкуренція як рушійна сила ринкової економіки. Сутність

конкуренції. Види конкуренції. Методи цінової та нецінової конкуренції. Поняття монополії та конкуренції на медичному ринку в Україні. Класифікація монополій. Конкуренція в охороні здоров'я. Функції конкурентоспроможності медичних організацій. Умови формування конкурентного середовища на ринках медичних послуг. Конкурентне середовище виробників медичних послуг. Антимонопольний комітет України.

Здобувачі освіти повинні:

знати умови формування ринку, структуру сучасного ринку, види ринків, ринкові відносини в галузі охорони здоров'я України, моделі ринкової економіки, види конкуренції.

Тема 7. Інфраструктура ринку

Поняття про інфраструктуру ринку. Біржі, типи та види біржі. Біржові угоди. Мета і функції товарної біржі. Типи товарних бірж, їхні суб'єкти. Фондова біржа: поняття, суб'єкти і класифікація. Основні види біржових операцій. Ринок товарних бірж в Україні. Ринок цінних паперів. Банки і фінансово-кредитні посередники. Банківська система. Страхова система. Біржі праці, їх роль у галузі охорони здоров'я. Ринкова інфраструктура в галузі охорони здоров'я. Формування державної та приватної інфраструктури в галузі охорони здоров'я.

Здобувачі освіти повинні:

знати поняття біржі, типи та види біржі, біржові угоди, функції товарної біржі, поняття, суб'єкти і класифікацію фондової біржі, ринок цінних паперів, роль біржі праці в галузі охорони здоров'я, ринкову інфраструктуру в галузі охорони здоров'я.

Тема 8. Сутність і функції грошей. Історія розвитку грошей

Місце грошей у ринковій економіці. Становлення грошових відносин, основні етапи їх розвитку. Історизм грошових відносин. Коротка історія розвитку грошей. Сутність грошей. Гроші як загальний вартісний еквівалент. Функції грошей. Класифікація грошей. Сутність інфляції. Форми інфляції. Чинники інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Інфляція і безробіття. Антиінфляційна політика в Україні.

Здобувачі освіти повинні:

знати становлення грошових відносин, сутність грошей, функції грошей, класифікацію грошей, сутність інфляції, форми інфляції, чинники інфляції, інфляцію попиту, інфляцію витрат, антиінфляційну політику в Україні.

Тема 9. Підприємництво і підприємство (фірма)

Сутність підприємництва. Поняття “підприємець” і “підприємництво”. Функції та умови існування підприємництва. Суб'єкти, об'єкти і види підприємництва. Права, обов'язки та відповідальність підприємця.

Поняття підприємства (фірми). Умови функціонування підприємства. Види підприємств за формою, розміром, за сферою і видом господарської діяльності. Підприємництво в медицині. Особливості підприємництва в Україні.

Здобувачі освіти повинні:

знати поняття “підприємець” і “підприємництво”, функції підприємництва, суб'єкти, об'єкти і види підприємництва, поняття підприємства (фірми), види підприємств за формою, розміром, за сферою і видом господарської діяльності, підприємництво в медицині.

Змістовий модуль 3.

Тема 10. Капітал. Витрати виробництва. Прибуток. Рента

Поняття “капітал”. Ринок капіталу. Поняття кругообігу і обіг капіталу. Зношування. Амортизація. Методи амортизації.

Здобувачі освіти повинні:

знати поняття “капітал”, методи амортизації, шляхи зниження витрат виробництва, сутність прибутку, види прибутку, розподіл продукту, види ренти, альтернативне використання землі, ціну землі.

Тема 11. Виробництво, розподіл і використання національного доходу

Макроекономіка і національний продукт. Національний дохід і його джерела. Обчислення національного продукту. Сутність і структура національного багатства. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт (ВВП), методи його розрахунку за доходами і витратами. Макроекономічні показники, похідні від ВВП. Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Номінальний ВВП. Індекс цін. Дефлятор ВВП. Національне багатство України і перспективи його нарощування.

Здобувачі освіти повинні:

знати джерела національного доходу, обчислення національного продукту, валовий внутрішній продукт, методи його розрахунку за доходами і витратами, чистий національний продукт, національний дохід, особистий дохід, номінальний ВВП, індекс цін, дефлятор ВВП.

Тема 12. Економічне зростання. Фінансова система

Суспільне відтворення. Сутність економічного зростання. Критерії економічного зростання. Теорії економічного зростання. Чинники економічного зростання. Типи економічного зростання. Закони інтенсифікації економіки. Економічна рівновага і циклічність. Короткі, середні і великі цикли.

Система фінансових відносин в Україні. Функції фінансів. Сутність і функції податків. Види податків. Державні фінанси. Фінансова система в галузі охорони здоров'я. Поняття державного бюджету. Принципи побудови бюджету. Функції державного бюджету. Доходи і витрати бюджету. Бюджетний дефіцит, джерела його фінансування. Державний борг і його обслуговування.

Здобувачі освіти повинні:

знати суспільне відтворення, критерії економічного зростання, типи економічного зростання, короткі, середні і великі цикли; функції фінансів, види податків, фінансову систему в галузі охорони здоров'я, поняття про державний бюджет, функції державного бюджету.

Тема 13. Держава у ринковій економіці

Регулююча роль держави у ринковій економіці. Причини втручання держави у ринковий механізм. Функції держави у ринковій економіці. Методи державного впливу на ринкову економіку: адміністративні (прямі) методи регулювання, економічні (непрямі) методи регулювання.

Організаційна структура та методи управління виробництвом. Суть, визначення та види маркетингу. Маркетинг у галузі охорони здоров'я. Маркетингове дослідження ринку платних медичних послуг в Україні.

Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкових відносин.

Соціальна політика держави. Соціальний захист населення в Україні під час переходу до ринкової економіки. Соціальна політика щодо медичних працівників в галузі охорони здоров'я. Державне управління у галузі охорони здоров'я.

Здобувачі освіти повинні:

знати функції держави в ринковій економіці, методи державного впливу на ринкову економіку, методи управління виробництвом, суть, визначення та види маркетингу, маркетинг у галузі охорони здоров'я, соціальну політику держави, державне

управління в галузі охорони здоров'я.

Тема 14. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство: його структура та етапи розвитку. Міжнародний поділ праці. Форми економічних відносин. Зовнішньоекономічна політика. Структура та суб'єкти світового ринку.

Міжнародні економічні організації. Економічні організації ООН. Міжнародний валютний фонд. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Інші міжнародні економічні організації.

Місце України у світовій економіці. Роль міжнародних економічних організацій у трансформаційному процесі України. Геополітичні інтереси. Експортно-імпортний потенціал України. Відносини з ЄС. Міжнародні валютно-фінансові відносини України. Проблема зовнішньої заборгованості. Залучення іноземного капіталу в економіку України. Відносини з міжнародними економічними і фінансовими організаціями. Відносини з Європейським регіональним бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Здобувачі освіти повинні:

знати структуру світового господарства, міжнародний поділ праці, структуру та суб'єкти світового ринку, економічні організації ООН, місце України в світовій економіці, відносини з ЄС, відносини з Європейським регіональним бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Тема 15. Контрольна робота. Підсумки та узагальнення.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	очна (денна)						заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальні	самостійні		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальні	самостійні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Економічна теорія: предмет, значення, функції, методи пізнання	4	2	-			2	4	1				3
Економічні потреби і виробництво	4	1	1			2	4					4
Економічна система та її зміст	8	2	-			6	8					8
Сутність відносин власності	8	2	-			6	8					8
Товарне виробництво. Товар	6	2	-			4	6	1				5
Разом за змістовим модулем	30	9	1			20	30	2				28

Змістовий модуль 2											
Ринок в економічній системі суспільства	8	2	2			4	8				8
Інфраструктура ринку	6	2	-			4	6				6
Сутність і функції грошей. Історія розвитку грошей	6	1	1			4	6				6
Підприємництво і підприємство (фірма)	8	2	2			4	8	1			7
Разом за змістовим модулем	28	7	5			16	28	1			27
Змістовий модуль 3											
Капітал. Витрати виробництва. Прибуток. Рента	6	1	1			4	6				6
Виробництво, розподіл та використання національного доходу	6	2	-			4	6				6
Економічне зростання. Фінансова система	6	1	1			4	6				6
Держава у ринковій економіці	6	2	-			4	6	1			5
Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин	6	2	-			4	6				6
Підсумки та узагальнення	2		2				2		2		
Разом за змістовим модулем	32	8	4			20	32	1	2		29
<i>Усього годин</i>	<i>90</i>	<i>24</i>	<i>10</i>			<i>56</i>	<i>90</i>	<i>4</i>	<i>2</i>		<i>84</i>

6. Темі практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Очна (денна форма)	Заочна форма
1.	Місце економічної теорії в системі медичних наук. Галузь охорони здоров'я як структурний підрозділ суспільного виробництва.	1	1
2.	Теорія попиту і пропозиції. Ціна в ринковій економіці.	1	
3.	Формування державної та приватної інфраструктури в галузі охорони здоров'я.	1	
4.	Інфляція і безробіття. Антиінфляційна політика в Україні.	1	
5.	Підприємництво в медицині. Особливості підприємництва в Україні.	1	
6.	Види витрат виробництва. Шляхи зниження	1	

	витрат виробництва. Сутність прибутку. Рентабельність підприємства (фірми).		
7.	Бюджетний дефіцит, джерела його фінансування. Державний борг і його обслуговування.	1	
8.	Маркетинг у галузі охорони здоров'я. Маркетингове дослідження ринку платних медичних послуг в Україні.	1	
9.	Залучення іноземного капіталу в економіку України. Відносини з міжнародними економічними і фінансовими організаціями. Відносини з Європейським регіональним бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я.	1	
10.	Контрольна робота. Підсумки та узагальнення.	1	1

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні роботи не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		Очна (денна форма)	Заочна форма
1.	Економіка та економічна теорія. Історичний процес розвитку економічної науки та її основні школи. Розвиток економічної думки в Україні.	2	2
2.	Економічні потреби суспільства, їх суть і структура. Види економічних інтересів, взаємодія їх.	2	2
3.	Типи економічних систем	2	4
4.	"Чистий" капіталізм або капіталізм вільної конкуренції	2	2
5.	Змішана економіка	2	2
6.	Індивідуальна власність — вихідна ланка відносин власності.	2	2
7.	Приватна власність. Державна власність.	2	2
8.	Колективна власність. Акціонерна власність.	2	2
9.	Ціна в ринковій економіці.	2	4
10.	Регулювання цін державою.	2	4
11.	Конкуренція в охороні здоров'я. Функції конкурентоспроможності медичних організацій.	2	4
12.	Умови формування конкурентного середовища на ринках медичних послуг.	2	4
13.	Ринкова інфраструктура в галузі охорони здоров'я.	2	4
14.	Біржі праці, їх роль у галузі охорони здоров'я.	2	4
15.	Функції грошей. Класифікація грошей.	2	2
16.	Сутність інфляції. Чинники інфляції.	2	4
17.	Види підприємств за формою, розміром, за	2	2

	сферою і видом господарської діяльності.		
18.	Права, обов'язки та відповідальність підприємця.	2	4
19.	Зношування. Амортизація. Методи амортизації.	2	2
20.	Земельна рента, її суть, форми та розподіл. Альтернативне використання землі. Ціна землі.	2	2
21.	Основні макроекономічні показники.	2	4
22.	Номінальний ВВП. Індекс цін. Дефлятор ВВП.	2	2
23.	Державний бюджет: принципи побудови, функції, доходи і витрати.	2	2
24.	Фінансова система в галузі охорони здоров'я.	2	4
25.	Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкових відносин.	2	4
26.	Соціальна політика щодо медичних працівників в галузі охорони здоров'я. Державне управління у галузі охорони здоров'я.	2	4
27.	Геополітичні інтереси. Експортно-імпорتنний потенціал України. Відносини з ЄС.	2	2
28.	Міжнародні валютно-фінансові відносини України. Проблема зовнішньої заборгованості.	2	4

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання студенти виконують у формі підготовки доповідей, рефератів, створення мультимедійних презентацій/фільмів, публікацій матеріалів в журналах (тези, есе, статті) за наступними темами:

№ з/п	Тема
1.	Інвестиційні проблеми української економіки.
2.	Теорії і моделі економічного зростання.
3.	Економічне зростання: зміст, типи, темпи, фактори.
4.	Світова економіка: сутність, структура, тенденції розвитку.
5.	Міжнародна торгівля. Торговельний баланс.
6.	Шляхи та проблеми інтеграції України у світове господарство.
7.	Валютні відносини. Платіжний баланс.
8.	Меркантилізм.
9.	Теоретичні погляди фізіократів.
10.	Класична англійська політична економія.
11.	Неокласична економічна теорія та її школи.
12.	Інституціоналізм.
13.	Українська економічна наука: історія і сучасність.
14.	Основні риси економіки доіндустріального, індустріального та постіндустріального суспільства.

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання; словесні та наочні – під час лекційних занять та консультацій, практичні – під час практичних та самостійних робіт.

Зважаючи на актуальність проблеми модернізації змісту освіти, варто надавати перевагу інтерактивним методам подання навчального матеріалу, як-от: створення проблемних ситуацій при вивченні того чи іншого мовного комунікативно-фахового явища; робота у великих і малих групах (умовно «фахових»); елементи рольових вправ, наближених до виробничих ситуацій; виконання евристичних вправ; метод «моделювання ситуації (переважно виробничої)» тощо; спонукати здобувачів освіти до використання комп'ютерних технологій, що оптимізує, інтенсифікує освітній процес, адже є не тільки джерелом навчальної текстової та відеоінформації, а й дає можливість конструювання, відтворення певних виробничих ситуацій, у яких реалізуються здобуті теоретичні знання, набуті практичні навички з професійної мови зокрема.

11. Методи контролю

Поточний контроль семінарських занять, усне опитування (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване), контроль за ефективністю самостійної роботи, написання і захист рефератів, доповідей, підготовка тематичних презентацій, відеофільмів.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за бальною шкалою, у межах визначеної для теми кількості балів.

Конвертація кількості балів за освітній компонент в оцінки за шкалою ECTS та національною шкалою

Бали	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно (зараховано)	A
82–89	Дуже добре (зараховано)	B
75–81	Добре (зараховано)	C
67–74	Задовільно (зараховано)	D
60–66	Достатньо (зараховано)	E
35–59	Незадовільно (незараховано)	FX
1–34	Не допущений	F

Оцінка з освітнього компоненту FX, F виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з освітнього компоненту після завершення її вивчення.

Оцінка FX виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання не більше 2 разів під час канікул та впродовж 2 (додаткових) тижнів після закінчення семестру за графіком, затвердженим директором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення освітнього компоненту (не виконали робочу програму хоча б з одного модулю, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модулю мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

За національною шкалою

Рівень	Оцінка	Вимоги до знань та вмінь
--------	--------	--------------------------

Незадовільний	2	<p>Здобувач освіти в цілому не володіє навчальним матеріалом курсу; не знає базових економічних категорій, законів та принципів функціонування ринкової системи. допускає грубі помилки у визначенні основних понять (таких як попит, пропозиція, ВВП, інфляція, власність); не розуміє взаємозв'язків між економічними суб'єктами.; не може викласти опрацьований теоретичний матеріал; не виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, виклад матеріалу фрагментарний, нелогічний і неповний навіть за активної допомоги викладача; не має навичок роботи з економічними графіками, статистичними даними та нормативно-правовими актами, що регулюють економічні відносини, спосіб висловлення думок спрощений, економічна лексика практично відсутня або вживається некоректно; навички організації самостійної роботи не результативні; практичні та самостійні роботи не виконані в повному обсязі (менше ніж 50%).</p>
Задовільний	3	<p>Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; знає основні економічні категорії та терміни, проте допускає неточності або несуттєві помилки у їх поясненні., здатний відтворити значну частину теоретичного курсу, але має труднощі з самостійним аналізом економічних явищ; виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал неповно, з допомогою викладача; не завжди відповідає на додаткові запитання викладача з метою виявлення розуміння того чи іншого навчального матеріалу; у цілому може розв'язувати прості типові задачі за зразком; володіє базовими навичками побудови економічних графіків (криві попиту та пропозиції), але не завжди може правильно інтерпретувати їхні зміни; у цілому достовірно викладає опрацьований теоретичний матеріал; навички організації самостійної роботи з наступним її коментуванням не достатні; практичні та самостійні роботи не виконані в повному обсязі (менше ніж 60%).</p>
Добрий	4	<p>Здобувач освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, вільно оперує економічною термінологією та розуміє причинно-наслідкові зв'язки в макро- та мікроекономіці. Виклад матеріалу логічний, структурований та аргументований (хоча й допускає кілька незначних неточностей, що суттєво не впливає на загальну результативність роботи, а саме: допускає одиничні різних видів помилки, які сам виправляє після зауваження викладача; несуттєво порушує послідовність викладу матеріалу); здатний пов'язати теоретичні положення з реальними процесами в економіці України; аргументує свою точку зору; професійна мова розвинена; достовірно викладає опрацьований теоретичний матеріал; правильно відповідає на додаткові запитання викладача (хоча й допускає кілька несуттєвих неточностей) з метою виявлення розуміння того чи іншого навчального матеріалу має достатні навички щодо коментування знань, здобутих у результаті самостійної роботи практичні та самостійні роботи виконані в повному обсязі.</p>

Відмінний	5	Здобувач освіти досконало володіє навчальним матеріалом, здатен до критичного мислення, синтезу знань та їх творчого застосування, розуміє сутність сучасних глобальних та національних економічних процесів; безпомилково розв'язує складні (творчі) задачі; вільно інтерпретує графічні та математичні моделі, здатний самостійно аналізувати динаміку економічних показників, робити прогнози та пропонувати шляхи вирішення актуальних економічних проблем, вміє інтегрувати знання з економічної теорії з іншими дисциплінами; володіє навичками ведення професійної дискусії; чітко, лаконічно та переконливо висловлює власну думку, дотримуючись усіх вимог етикету ділового спілкування; має досконалі навички щодо коментування знань, здобутих у результаті самостійної роботи правильно відповідає на додаткові запитання викладача з метою виявлення розуміння того чи іншого навчального матеріалу; практичні та самостійні роботи виконані в повному обсязі.
-----------	---	---

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Максимальна кількість рейтингових балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100, в т. ч. за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного контролю – 40 балів. Оцінка за освітній компонент виставляється як середня арифметична оцінка засвоєння всіх модулів і має визначення за системою ECTS та за традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Після закінчення вивчення модулю, поточна навчальна діяльність оцінюється шляхом додавання кількості балів, набраних студентом за змістові модулі. Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за самостійну роботу, дорівнює 60 балам. Мінімальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за самостійну роботу, дорівнює 36 балам.

Оцінювання семестрового контролю здійснюється в межах від 24 до 40 балів.

Оцінка за освітній компонент А, В, С, D, E виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

14. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Реалізацію освітньо-професійної програми зі спеціальності забезпечують педагогічні працівники з повною вищою. Матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає технологічним вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

15. Рекомендована література

Основна

1. Основи економічних знань : навч. посіб. для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти / Алевтина Кудінова, Ірина Кулага, Ксенія Лопух. — Київ, 2023.
2. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
3. Основи економічної теорії : навч. посібник. / О. О. Кравцов. – Кривий Ріг-Prague: Oktan Print, 2023. – 355 с.
4. Економічна теорія. навч. посіб. / Г. М. Пилипенко, Ю. І. Пилипенко; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2022. – 196 с.

Додаткова

1. Мікроекономіка і основи бізнесу: навч. посібник / Ф. В. Абрамов [та ін.] ; ред. Н. Б.

- Решетняк; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. – Харків : ФОП Іванченко І. С., 2023. – 268 с.
2. Петрушенко Ю.М. Мікроекономіка: теорія та приклади розв’язання задач. Київ: Університетська книга, 2023. 320 с.
 3. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк та ін. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 412 с.
 4. Глобальна економіка: Навч.посб., Чернівці: ЧНУ ім. Федьковича, 2020.
 5. Пітер Друкер “Виклики для менеджменту ХХІ століття — переклад з англ., К.М.Букс, 2020.
 6. Економічна теорія та право. Economic Theory and Law : зб. наук. пр. / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Харків : Право, 2025. – № 2 (61). – 148 с.
 7. Основи маркетингу. Філіп Котлер, Гарі Армстронг — підручник, переклад з англ. К., 2020.
 8. www.economiks.net.ua.
 9. www.economynayka.com.ua.
 10. www.ukrstat.gov.ua.